

بررسی حقوقی جرایم سایبری ایران
در پرتو کنوانسیون جرایم سایبری

مؤلف: محمد پورحامد

پیشگفتار

فناوری‌های نوین تأثیرات شگرفی در زندگی جوامع امروزی گذاشت که جنبه‌های مثبت و منفی بسیاری دارد. ازجمله آن‌ها، فناوری‌های رسانه‌ای است. رایانه و اینترنت نقشی اساسی در میان جوامع بشری و به تبع آن در کشور ما برای خود باز کرده است تا آنجا که بدون آن امکان برنامه‌ریزی، توسعه و بهره‌وری در زمینه‌هایی چون: فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، علمی و سیاسی در جهان آینده امکان‌پذیر نخواهد بود. با وجود این، نباید از پیامدهای ناگوار و مخرب آن به ویژه در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی، قفل ماند؛ به دیگر سخن، فناوری با همه خوبی‌ها و فوایدش، از کاستی‌ها و آسیب‌هایی نیز برخوردار است که همگان خاصه دولت‌مردان، سیاست‌گذاران، مدیران و اولیا و مربیان والدین باید بدان واقف باشند. البته سخن گفتن از آسیب‌های فناوری‌هایی از این دست، به معنای نفی این پدیده‌ها و رنگارنگی منفی بدان نیست؛ بلکه واقعیت این است که رایانه و اینترنت دارای کارهای مثبت و منفی می‌باشد در حال حاضر جرایم اینترنتی با اشکال مختلفی صورت می‌پذیرد که در این مقوله به استناد قانون جرائم رایانه‌ای ایران و موازین بین‌المللی جرائم رایانه‌ای معروف به «کنوانسیون جرائم سایبری بوداپست سال ۲۰۰۱»، در چهار محور اصلی شامل:

۱- جرائم علیه داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای،

۲- جرائم مرتبط با محتوا،

۳- جرائم ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی،

۴- قاچاق مکالمات تلفنی، به تبیین مفهوم و ماهیت جرایم اینترنتی و بررسی انواع مختلف جرایم اینترنتی و همچنین صلاحیت کیفری در حوزه جرائم سایبری پرداخته شده است.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: کلیات
۱	۱-۱ مقدمه
۱۱	فصل دوم: مفاهیم و مبانی نظری تحقیق
۱۱	۱-۲ مفاهیم
۱۱	۱-۱-۲ مفهوم فضای سایر
۱۴	۱-۲-۱-۲ مفهوم جرایم رایانه ای
۲۲	۱-۲-۱-۲-۲ آسیب شناسی جرائم سایبری
۲۳	۱-۲-۲-۱-۲-۲ آسیب شناسی اجتماعی جرائم سایبری
۲۳	۱-۲-۲-۱-۲-۲ جرائم رایانه ای فرهنگی
۲۹	۱-۲-۲-۲-۱-۲-۲ جرائم سایبری امنیتی
۴۰	۱-۲-۳-۱-۲-۲ آسیب شناسی روانی جرائم سایبری
۴۰	۱-۲-۳-۱-۲-۲ اعتیاد مجازی
۴۱	۱-۲-۳-۲-۱-۲-۲ بحران هویت
	۱-۲-۳-۲-۱-۲-۲ انحرافات جنسی
۴۱	۱-۲-۴-۱-۲-۲ نقض حریم خصوصی در فضای مجازی
۴۸	۱-۲-۵-۱-۲-۲ ویژگی های عمومی فضای سایر
۴۸	۱-۲-۵-۱-۲-۲ گسترده بودن

۵۱	۲-۱-۲-۵-۲-جهانشمول بودن
۵۳	۲-۱-۲-۵-۳-پوشیده بودن
۵۵	۲-۱-۲-۵-۴-گزینشی بودن اطلاعات
۵۷	۲-۱-۲-۵-۵-قابل کنترل بودن
۵۹	۱-۲-۶-پیشینه تاریخی جرایم سایبری
۶۷	۲-۲-عوامل مؤثر در بروز جرم در فضای سایر
۶۸	۲-۲-۱-عوامل مؤثر در بروز جرم
۶۹	۲-۲-۱-۱-عوامل درونی (داخلی یا فردی)
۷۱	۲-۲-۱-۲-عوامل بیرونی
۷۳	۲-۳-مبانی نظری
۷۶	۲-۳-۲-نظریه‌های اندیشمندان معاصر در مورد ارتباط جمعی
۷۸	۲-۳-۱-نظریه ادوین امری
۷۸	۲-۳-۲-نظریه جان ای. آر.لی
۷۹	۲-۳-۳-نظریات روان شناختی معاصر در مورد جرایم سایبری
۸۰	۲-۳-۳-۲-نظریه هاوارد راین گلد (اجتماعات مجازی در فضای سایر)
۸۱	فصل سوم: بررسی حقوق داخلی و بین الملل در جرائم سایبری
۸۱	۳-۱-قوانین داخلی
۸۹	۳-۲-اسناد بین المللی

۸۹	۱-۲-۳ اقدامات سازمان همکاری و توسعه اقتصادی
۹۰	۲-۲-۳ اقدامات شورای اروپا
۹۱	۳-۲-۳ اقدامات سازمان ملل متحد
۹۲	۴-۲-۳ اقدامات انجمن بین‌المللی حقوق جزا
۹۴	۳-۳ نواقص و خلاهای قانونی در مقایسه با اسناد بین‌المللی
۹۶	۴-۳ با جهاغ غیر کیفری به جرائم سایبری
۹۶	۱-۴-۳ قوانین داخلی
۱۰۰	۲-۴-۳ اسناد بین‌المللی
۱۰۳	۳-۴-۳ مصادیق نواقص قانونی در مقایسه با اسناد بین‌المللی
۱۰۷	فصل چهارم: بررسی حضری جرایم سایبری ایران در پرتو کنوانسیون جرایم سایبری
۱۰۷	۱-۴ کنوانسیون بین‌المللی جرایم سایبری بودااست
۱۱۱	۲-۴ جرائم ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی
۱۱۱	۱-۲-۴ انواع ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی
۱۱۲	۲-۲-۴ ارائه‌دهندگان خدمات حضوری اینترنت
۱۱۱	۳-۴ ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی
۱۱۱	۱-۳-۴ وظایف ارائه‌دهندگان خدمات دسترسی
۱۱۶	۲-۳-۴ ارائه‌دهندگان خدمات ثبت‌نام دامنه
۱۱۶	۱-۲-۳-۴ نقش نام دامنه در تعیین صلاحیت مراجع قضایی

۱۱۸	۴-۴ جرائم علیه محرمانه بودن داده‌ها و سامانه‌ها
۱۱۸	۴-۴-۱ دسترسی غیرمجاز
۱۱۹	۴-۴-۲ شنود غیرمجاز
۱۱۹	۴-۴-۳ ماده ۳ کنوانسیون بین‌المللی جرایم سایبر
۱۲۰	۴-۵ جرائم علیه صحت داده‌های رایانه‌ای
۱۲۰	۴-۵-۱ جرم
۱۲۲	۴-۵-۲ تعریف ۷ کنوانسیون جرایم سایبر از جعل رایانه‌ای
۱۲۲	۴-۵-۳ بررسی رکن ماده ۶ جرم جعل در ماده ۶ قانون جرایم
۱۲۲	۴-۵-۳-۱ اجزاء رکن ماده ۶
۱۲۳	۴-۵-۳-۲ رکن معنوی جرم جعل در ماده ۶ قانون جرایم رایانه‌ای
۱۲۳	۴-۵-۳-۱-۲ علم مرتکب
۱۲۳	۴-۵-۳-۲-۲ سوء نیت عام
۱۲۴	۴-۵-۳-۳-۲ سوء نیت خاص
۱۲۵	۴-۵-۴ جرائم علیه تمامیت داده‌ها و سیستم‌های رایانه‌ای و مخابراتی
۱۲۵	۴-۵-۴-۱ تخریب و اختلال در داده‌ها یا سیستم‌های رایانه‌ای و مخابراتی
۱۲۵	۴-۵-۴-۲ اختلال در سیستم
۱۲۶	۴-۵-۴-۳ ممانعت از دسترسی به داده یا سامانه‌ها
۱۲۶	۴-۵-۴-۴ کلاهبرداری رایانه‌ای
۱۲۸	۴-۵-۵ تفاوت اساسی بین کلاهبرداری رایانه‌ای و کلاهبرداری

کلاسیک

۶-۴ کلاهبرداری رایانه‌ای موضوع ماده ۱۳ قانون جرائم رایانه‌ای ۱۲۹

۱-۶-۴ مقایسه بین ماده ۱۳ قانون جرائم رایانه‌ای و ماده ۸ کنوانسیون ۱۲۹

جرائم سایر

۱-۶-۴ ماده ۸ کنوانسیون جرائم سایر ۱۲۹

۲-۱-۶-۴ -رایم علیه عفت و اخلاق عمومی ۱۳۰

۳-۱-۶-۴ -هتک حریت و نشر اکاذیب ۱۳۲

۷-۴ قاچاق مکالمات تلفنی بین‌المللی ۱۳۴

۱-۷-۴ اصلاحات فنی در حوزه قاچاق مکالمات تلفنی بین‌المللی ۱۳۴

۲-۷-۴ مهم‌ترین اثرات نامطبوع ورود ترافیک غیرمجاز به کشور ۱۳۵

۳-۷-۴ صلاحیت کیفری در جرائم رایبری ۱۳۵

۸-۴ چالش‌های قواعد دادرسی سنتی در فضای سایر ۱۳۶

۱-۸-۴ ایالات متحده آمریکا ۱۳۹

۳-۸-۴ کنوانسیون جرائم محیط سایر - بوداپست ۲۰۰۱ ۱۴۲

۲-۸-۴ کشورهای اروپایی (حقوق نوشته) ۱۴۱

فصل پنجم: سخن پایانی ۱۵۰

۱-۵ نتیجه‌گیری ۱۵۳

منابع ۱۵۹